

Pedagogisch werkplan BSO Stormvogel Abt. Ludolfweg, Rietakker

Inleiding

Dit pedagogisch werkplan is een aanvulling op het algemene pedagogisch beleidsplan van Kinderopvang 't Mereltje. BSO Stormvogel is een groeiende organisatie mede dankzij de steeds belangrijk wordende doelgroep. Daarom willen wij met dit pedagogisch werkplan de ouders inzicht geven in het handelen van hun BSO.

De ouders zijn de belangrijkste personen voor het opgroeiende kind. Wij vinden intensief contact met ouders heel belangrijk. Kinderen moeten kunnen spelen, ontdekken, zingen en creatief bezig zijn vanuit een veilige en zorgzame omgeving.

In dit pedagogisch werkplan wordt duidelijk gemaakt hoe aan de buitenschoolse opvang vorm gegeven wordt en op welke wijze we aandacht schenken aan de kinderen in al hun diversiteit.

In de praktijk zal er een verfijning gaan plaatsvinden van de praktische zaken die in dit werkplan besproken worden. Op deze wijze hopen we dat het pedagogisch werkplan een stabiele basis blijft voor het reilen en zeilen op de groep. Dit pedagogisch werkplan is dan ook met name bedoeld voor de pedagogische medewerkers, daar het handvaten geeft aan hun werkzaamheden, maar ook is het interessant voor ouders.

Algemene Pedagogische visie/ competenties

Dalton: Wij willen dat iedereen die onze school binnenstapt zich welkom heet. Er heerst binnen onze school een sfeer waarin je je prettig voelt. Wij gunnen het een ieder zijn eigenheid te behouden.

Op De Rietakker mag iedereen zijn talenten inzetten en ontwikkelen. Hier wordt creatief denken gestimuleerd. We geven elkaar verantwoordelijkheid. We vertrouwen erop dat je lef durft te tonen, initiatiefrijke bent en de uitdagingen die je nog tegenkomt aangaat.

Door samen te werken leer je van elkaar, doe je ideeën op, word je sterker. Deze bagage geeft je handvatten die je zelfredzaamheid bevorderen. We genieten van wat goed gaat.

Hier leggen we samen de fundering voor je toekomst, waardoor je tot grote hoogte kunt reiken. Na de Rietakker heb je als kind de moed jouw toekomst tegemoet te treden en vertrouwen wij als leerkrachten en ouders erop dat je de capaciteiten hebt om jouw toekomst aan te kunnen.

Jan Buis (directeur)

We willen dit vorm geven door te streven naar het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen in de groep te bevorderen en het kind te begeleiden tot het mooiste wat er is: zichzelf. De pedagogische medewerker bouwt met ieder kind een vertrouwensrelatie op, zodat het kind zich veilig voelt. Deze veiligheid vormt de basis voor een goed pedagogisch klimaat in de groep. Daarnaast spelen de interacties binnen de groep en de groepsruimte een belangrijke rol. We werken deze pedagogische doelstelling verder uit met behulp van de volgende vier – wetenschappelijk ontwikkelde – aspecten die het welbevinden van kinderen kunnen bevorderen:

- emotionele veiligheid;
- ontwikkelen van persoonlijke competenties;
- ontwikkelen van sociale competenties;
- normen en waarde

In de wet kinderopvang worden de vier hierboven genoemde competenties ook gehanteerd. Hieronder zullen we elk van de vier competenties uitwerken. In dit werkplan willen we aangeven hoe we deze competenties vorm willen geven binnen de BSO.

Pedagogische visie Dalton onderwijs “Rietakker”

Het Dalton onderwijs wil alle kinderen ontwikkelingskansen bieden op motorisch, emotioneel, sociaal, cognitief en moreel gebied; de kinderen kansen geven om hun leef en beleevingswereld te verkennen en uit te breiden. De kinderen krijgen kansen kennis en vaardigheden te verwerven en toe te passen.

De Dalton pijlers geven hier richting aan, maar bepalen niet alles. Dit betekent dat elke Daltonschool er anders uitziet. Een ander gebouw, andere mensen, een andere wijk en andere methoden. Iedere Dalton werkt de drie uitgangspunten uit op een manier die in haar situatie past.

Om de drie pijlers te realiseren, werken we met een taak voor de kinderen. Hierin zit een opbouwende lijn. De kinderen leren door aan de afgesproken taak te werken wat verantwoordelijkheid (vrijheid) betekent. Het kind kan het werk doen waarin hij opgaat op het tijdstip dat het zelf kiest. En wie uit interesse werkt, werkt beter. De kinderen leren door aan de taak te werken ook samen met anderen te werken en rekening te houden met anderen.

Het kind draagt de verantwoordelijkheid en zal zich, wanneer de taak lukt, succesvol voelen het zal merken dat inspanning een goed gevoel geeft.

De drie belangrijkste aspecten zijn:

1. Zelfstandig werken: We bieden de leerlingen een aantal middelen om zo zelfstandig mogelijk te werken, zoals planborden, taakbrieven, dag- en weekritme kaarten en het stoplicht als symbool voor uitgestelde aandacht. Als de kinderen zelfstandig verder kunnen werken, heeft de leerkracht tijd voor individuele begeleiding. Kinderen leren op deze manier zelf of met een ander de oplossing voor een probleem te vinden. Er zijn middelen om werk naar eigen keuze te maken. Kinderen die een hogere begaafdheid hebben, kunnen verdiepings- en verrijkingstof maken.
2. Verantwoordelijkheid: In het Daltononderwijs vinden we het belangrijk dat kinderen hun eigen verantwoordelijkheid nemen voor hun werk. Het vertrouwen aan kinderen geven dat ze het zelf kunnen, maar ook de veiligheid bieden dat ze altijd om hulp kunnen vragen. We geven de kinderen het vertrouwen dat ze zelf hun werk moeten nakijken. Zij zijn dan zelf verantwoordelijk voor hun leerproces. Het is de verantwoordelijkheid van de leerkracht om de leerling te begeleiden en te controleren. Niet alleen het eindproduct is van belang, maar ook het proces. Het vermogen om zelf of met een ander een oplossing te vinden voor een probleem. Verantwoordelijk zijn beperkt zich niet alleen tot het werk, maar ook voor de sfeer, voor een ander en voor de omgeving.
3. Samenwerken:
We onderscheiden verschillende vormen van samenwerken:
 - Samen een opdracht maken uit het oogpunt van sociale vorming. Dit zal veel voorkomen bij creatieve vakken en bij gezelschapsspellen. • Didactisch samenwerken. Hierbij kan gedacht worden aan een gezamenlijke opdracht die met twee of meer kinderen uitgevoerd kan worden. De leerlingen spreken samen af welke taak ieder op zich neemt. Voorwaarde is wel dat de kinderen zich basisvaardigheden eigen maken om tot deze vorm van leren te komen. • Didactisch samenwerken. Bij individuele taken kan een leerling uitleg vragen aan een medeleerling. Voorwaarde is wel de andere kinderen niet te storen. • Oudere leerlingen helpen jongere leerlingen gedurende een periode, zoals bij tutorlezen. • In de groepen 5 tot en met 8 worden er allerlei creatieve activiteiten georganiseerd, waar groepsdoorbrekend wordt gewerkt.

(Emotionele) veiligheid

Dalton: *Wij hechten aan een omgeving waarin iedereen zich zelf kan zijn. Dit veronderstelt dat we zien dat iedereen verschillend en uniek is. Wij dragen betrokkenheid en interesse uit t.a.v. collega's, ouders en leerlingen. Wij geven iedereen de ruimte zijn/haar talenten te ontwikkelen d.m.v. een positieve benadering. Wij zorgen met elkaar voor een overzichtelijke, stimulerende en uitdagende/uitnodigende omgeving.*

We willen dit vormgeven door:

- Binnen de groep moeten kinderen zich veilig en op hun gemak voelen, zichzelf durven zijn, zich geaccepteerd voelen en vertrouwen in zichzelf en anderen kunnen hebben. Dit willen we bereiken door kinderen het gevoel te geven dat ze welkom in de groep zijn, als medewerkers belangstelling te tonen in wat ze op school of thuis hebben gedaan of meegemaakt. Een luisterend oor zijn. Als de kinderen uit school komen hebben we even een gezamenlijke rustmoment. Hierin wordt besproken wat het kind bv in het weekend of op school heeft gedaan. Veel plezier met elkaar hebben vinden we belangrijk. Maar ook als het wat moeilijker gaat, of het kind heeft verdriet over iets, zijn we open met elkaar en praten we met elkaar. Er moet geen drempel zijn voor het kind om naar de medewerker toe te stappen.

- We noemen de kinderen bij hun naam. Als we de kinderen aanspreken dan benaderen we ze rustig en zoeken we contact met het kind (in de ogen kijken) en spreken we ze met een vriendelijke stem aan.
- ☑Respect te hebben voor ieder kind, zoals het is; Zowel de leuke als minder leuke kanten te accepteren. We willen het kind de ruimte geven voor zijn of haar emotionele ontwikkeling. Dit doen we door met het kind te praten over hoe hij/zij over bepaalde dingen denkt of voelt, het kind te begeleiden in de dingen die hij/zij moeilijk vindt, maar ook door hem/haar te stimuleren in het ondernemen van nieuwe activiteiten op allerlei gebieden.
- ☑De kinderen mee te laten denken, laten meebeslissen in regels, conflicten (zeggenschap) ed. Door de kinderen meer verantwoordelijkheid hierin te geven, worden ze ook meer betrokken bij het groepsproces. Zij bepalen daardoor ook mede de sfeer op de groep.
- Tijdens het halen en brengen wordt er direct gecommuniceerd met ouders. Naast de mondelinge overdracht zal er middels de web mail informatie aan ouders worden verstrekt.

Persoonlijke competentie (ontwikkeling)

Dalton: *Als lerende organisatie hebben we een actieve houding en benutten we elkaars talenten. We ondernemen, zijn vooruitstrevend en kijken vooruit. Tevens tonen we lef om nieuwe ontwikkelingen aan te kunnen gaan. Daarnaast reflecteren we voortdurend op wat we doen.*

We onderzoeken vernieuwende middelen om het optimale voor de leerlingen, ouders en het team te bereiken.

Dit willen we vorm geven door:

- Een vertrouwensband met het kind op te bouwen. De medewerkers leren het kind kennen en andersom evenzo. Het kind veiligheid bieden hierin is een belangrijk aspect. Het kind wordt gestimuleerd in spel- en/ of contact zoeken met andere kinderen in de groep.
- Veel te communiceren met de kinderen, spelletjes aan te bieden, allerlei gesprekjes te voeren en belangstelling te tonen voor wie ze zijn en wat ze doen.
- ☑Een groot aanbod in spelmaterialen aan te bieden. Er is speelgoed aanwezig voor de fijne en grove motoriek, maar ook om creatief, ontspannend en ontwikkelingsgericht bezig te zijn. De inrichting van de groep is zowel voor kinderen van 4-6 als voor 6-12 jarigen, meisjes en jongens. Daarnaast hebben we ook divers buitenspelgoed. Doordat kinderen de hele dag al binnen hebben gezeten proberen we actief het buitenspelen te stimuleren. Spelactiviteiten die in de vakanties georganiseerd worden geven we vorm aan de hand van verschillende thema's en uitstapjes.
- ☑Kinderen worden begeleid in hun spel en individuele ontwikkeling. Kinderen worden begeleid in hun motorische ontwikkeling, en prikkelen van de fantasie. We besteden extra aandacht aan elke leeftijd. Voor de kleuters door middel van muziekles, zang en dans te geven op hun niveau. Voor de wat oudere kinderen zijn er ook gerichte activiteiten zoals drama en toneel.

Sociale competentie (communicatie)

Dalton: *Wij verwachten van zowel pedagogisch medewerkers, ouders als leerlingen dat zij tijdig met elkaar in gesprek gaan. Daarbij staan respect, inlevingsvermogen en wederzijds vertrouwen centraal. Wij leren de kinderen de communicatieve vaardigheid om middels de dialoog op basis van gelijkwaardigheid met elkaar in gesprek te gaan.*

Dit willen we vorm geven door:

- De contacten onderling te stimuleren en kinderen ook te leren op welke wijze ze contact kunnen leggen met elkaar maar ook hoe ze respect kunnen hebben voor elkaar als de dingen misschien anders lopen dan ze van te voren verwacht hadden. Bijvoorbeeld als ze willen meespelen maar de ander dat niet wil of iets voor zichzelf wil doen.
- De kinderen te helpen bij het voorkomen en oplossen van problemen. Dit willen we doen door de kinderen bij ons te roepen en ieder zijn verhaal te laten doen, uit te leggen wat er gebeurd is. Samen wordt er dan naar een oplossing gezocht.

- De kinderen mede verantwoordelijk te maken voor de sfeer in de groep. De kinderen worden hier actief in betrokken. Zo stellen ze samen met de leiding de groepsregels op en worden ze ook betrokken bij het oplossen van groepsproblemen en het plannen en uitvoeren van leuke activiteiten op de groep.
- Door ze zelfstandig op het schoolplein met vriendjes te laten spelen. Ze komen vriendjes van school tegen en uit de buurt waarmee ze zich kunnen vermaken, en zo het sociale contact te versterken.

Normen en waarden

Dalton: *We vertalen de normen en waarden uit de bijbel naar het dagelijks leven met een open en respectvolle houding naar andere religies en culturen. Dit doen we door zorgzaam, toegewijd, respectvol en inspirerend te zijn voor elkaar en saamhorigheid te bevorderen.*

Dit willen we vorm geven door:

- BSO stormvogel hanteert bepaalde normen en waarden zoals: liefde en respect voor elkaar, elkaar helpen, vriendelijkheid, eerlijk zijn, luisteren naar elkaar, rekening houden met elkaar, geduldig zijn en elkaar in de waarde laten.
- Door met name als groepsleiding het goede voorbeeld te geven. De manier waarop we de kinderen benaderen en de manier waarop we handelen en spreken willen we deze waarden en normen laten zien aan de kinderen en aan de ouders en collega's. Goed voorbeeld doet goed volgen.
- Een aantal regels en afspraken zijn al opgesteld door de BSO. Verdere invulling wordt samen met de kinderen gedaan

Belangrijke omgangsvormen zijn:

- rustig en vriendelijk met elkaar praten
- overleggen met elkaar (leidster en kinderen)
- niet aan elkaar zitten als dit niet gewenst is(dus niet slaan of schoppen etc....)
- respect tonen voor elkaar
- beleefd zijn (dus geen vieze woorden of schelden)
- er wordt niet gepest
- Niet ongevraagd aan elkaars spullen zitten

Zelfstandigheid

Dalton: *Zelfstandigheid is een van de zes kernwaarden van Daltononderwijs en een belangrijke waarde op De Rietakker. Dit bereiken wij bij ons op school door de betrokkenen ruimte te geven om zelf hun taken te plannen, verantwoordelijkheid te nemen en te geven en samen te werken in wederzijdse afhankelijkheid. Wij beseffen dat verantwoordelijkheid de succesfactor is voor zelfstandigheid en dat uiterst helder formuleren van meetlatten een must is.*

Dit willen we vorm geven door:

BSO Rietakker wil de kinderen meer zelfstandigheid en vrijheid geven. BSO Stormvogel probeert dit zoveel mogelijk te stimuleren door het aanbieden van bijvoorbeeld een activiteit, waarbij kinderen niet worden verplicht om mee te doen, maar zelf een keuze hebben. Het is vrijblijvend of kinderen mee willen doen en als ze mee willen doen, mogen ze zelf kiezen in welke vorm, welke materialen enz. Uiteraard wordt dit alles goed in overleg gedaan, waardoor de samenwerking wordt gestimuleerd.

Ook tijdens het buitenspelen worden kinderen zoveel mogelijk gestimuleerd en aangestuurd op zelfstandigheid. De kinderen mogen zelfstandig spelen. Op het klimrek, klimauto en op de schommel mogen de kinderen dan ook zelfstandig spelen. Uiteraard zijn er wel voor alle toestellen speel afspraken gemaakt die zijn opgenomen in onze RIE (veiligheidsverslag).

De pedagogisch medewerker(s) houden de speeltoestellen en de kinderen wel in de gaten maar staan er dus niet constant bij. Voor de grotere kinderen bevindt zich naast de school een groot grasveld, waar bijvoorbeeld voetbal kan worden gespeeld. Hier mogen de kinderen zelfstandig spelen. Wel moet er toestemming gevraagd worden aan de pedagogisch medewerkers, zodat zij op de hoogte zijn wie er spelen. Ouders hebben hiervoor een formulier ingevuld dat hun kind hier zelfstandig mag buitenspelen. Daarnaast heeft de school een eigen moestuin, waar wij als BSO ook gebruik van mogen maken.

Uiteraard zijn er wel regels betreffende dit zelfstandig buitenspelen:

- De medewerkers houden natuurlijk in de gaten waar het kind zich bevindt.
- Als er iets op het plein gebeurt komt het kind naar binnen om de medewerker op de hoogte te stellen.
- Het kind mag niet buiten de hekken van de school komen. Alleen op het schoolplein, grasveldje of moestuin.
- Als een kind zelfstandig buiten wil spelen zonder dat de medewerker mee gaat, moet de ouder een formulier invullen waarop staat dat hun kind zonder toezicht op het schoolterrein mag spelen. Door dit te ondertekenen is BSO Stormvogel dan ook niet aansprakelijk voor de gevolgen.
- Het kind mag niet mee naar huis met een kind van buitenaf. Er spelen namelijk ook externe kinderen op het plein. Het schoolplein is een openbare speelplaats. Voor de externe kinderen gelden dezelfde spelafspraken, als het nodig blijkt te zijn, kunnen de medewerkers hen hierop aan spreken.

Organisatie

BSO Stormvogel De Rietakker is een onderdeel van kinderopvang 't Mereltje. Het KDV is uitgegroeid tot 5 kinderdagverblijven die verdeeld zijn in de Bilt, Bilthoven en Zeist. Kinderopvang 't Mereltje heeft momenteel 8 locaties BSO. BSO Rietakker is in Maart 2011 van start gegaan en is gevestigd in De Rietakkerschool in de Bilt.

Openingstijden

- **Maandag:** 15:15 uur tot 18.30 uur
 - **Dinsdag:** 15:15 uur tot 18.30 uur
 - **Woensdag:** 12:15 uur tot 18.30 uur (op locatie Groenekanseweg "De Boerderij")
 - **Donderdag:** 15:15 uur tot 18.30 uur
 - **Vrijdag:** 12:00 uur tot 18:30 uur (op locatie Groenekanseweg "De Boerderij")
-
- De Rietakker heeft standaard 1 keer in de maand een studiemiddag voor groep 1 t/m 4. Dit betekent dat de kinderen om 12:00 uur uit zijn. Uiteraard vangen wij de kinderen om 12:00 uur op. Hiervoor dienen de ouders wel extra uren in te kopen via het ouderportaal.
 - Bij overige studiedagen of vrije dagen bieden wij ook altijd opvang. Eveneens moet hiervoor dan extra opvang worden aangevraagd via het ouderportaal.
 - Op woensdag en vrijdag zitten we met de kinderen niet in de school zelf, maar op locatie de Boerderij. Dit ligt op loopafstand van de Rietakker. Maandag, dinsdag en donderdag zitten we in de school zelf. Ouders zijn hiervan op de hoogte.
 - Tijdens vakanties bieden wij BSO vakantieopvang. Dan zijn we geopend van 7:00 uur tot 19.00 uur. (vóór 7.30 en ná 18.30 moet 48 uur van tevoren worden aangevraagd) Voor alle schoolvakanties geldt dat we op de locatie De Boerderij opvang bieden. Dit wordt van tevoren gecommuniceerd via een webmail.
 - Vanaf 5 kinderen is de opvang op eigen locatie. Anders wordt de locatie samengevoegd met de 2^e stamgroep. Ouders en kinderen zijn hiervan op de hoogte.

Huisvesting

BSO de Rietakker is gehuisvest in de Rietakkerschool. Dit is een Daltonschool. Doordat de BSO in de school zelf zit is het voor de kinderen een veilige en vertrouwde omgeving. De kinderen kennen het schoolgebouw en de regels van school. De BSO locatie is een nieuwbouw lokaal dat in 2011 speciaal voor de BSO is bijgebouwd. Daarnaast maken we ook gebruik van het kleutergymlokaal als groepsruimte. Op woensdag en vrijdag zit BSO de Rietakker op de locatie Boerderij. Deze locatie is gevestigd aan de Groenekanseweg, en is van 't Mereltje zelf. Hier bevindt zich tevens onze dagopvang.

Samenstelling van de groep

De capaciteit bij BSO Rietakker is 40 kindplaatsen per dag. Wanneer er meer dan 20 kinderen zijn maken we gebruik van 2 groepsruimtes. Op dit moment is dit op dinsdag en donderdag. De 2de groep maakt dan gebruik van de kleutergymzaal, waar voor de kinderen een gelegenheid is om te zitten. De ruimte wordt gescheiden door een grote schuifwand.

Beschrijving locatie binnen

BSO De Rietakker maakt gebruik van twee lokalen: het nieuwbouwlokaal en de gymzaal. Het nieuwbouwlokaal is voorzien van een nieuw podium. De ruimte is huiselijk en sfeervol ingericht. Door middel van veel kleur toe te voegen, heeft de ruimte een warme uitstraling gekregen. In de ruimte is gebruik gemaakt van hoeken. We hebben een Lounge en Rusthoek, met banken, kleedjes en veel kussentjes. In deze hoek kunnen de kinderen zich rustig terugtrekken voor bijvoorbeeld het lezen van een boek, lekker even uitrusten of liggen, of gewoon even niks doen of kletsen met een vriend(innet)je. Daarnaast hebben we nog: een Grove motoriek en bouwhoek, Fantasiehoek met verkleedkleden, Poppen en Huishoek en een Fijne motoriek hoek met spelletje, tafels voor knutselactiviteiten en creatief. Tussen het nieuwbouwlokaal en de gymzaal bevindt zich een grote schuifwand. Deze wand kan ook open, waardoor er dan een grote groep ontstaat. Dit is handig voor bijv. feestjes, optredens, uitvoeringen of musicals voor de ouders en andere grootte activiteiten (uiteraard alleen mogelijk als er geen 2de groep aanwezig is). Verder zitten er discolampen aan het plafond en is er een grote beamer aanwezig voor computer en televisie aansluiting.

Als 2^e groepsruimte maken we gebruik van de gymzaal (als de ruimte niet als groepsruimte wordt gebruikt) als extra speelruimte. Deze ruimte zit naast de BSO ruimte en wordt vaak gebruikt voor sport, spel, dans en muziek. In de gymzaal maken wij geen gebruik van de toestellen en klimrekken daar de pedagogisch medewerkers hiervoor niet gekwalificeerd zijn. Wij werken samen met Stichting Mens vanuit Gemeente De Bilt. Er komen dan gekwalificeerde combinatiefunctionaris sportbegeleiders die met de kinderen gaan sporten. Wanneer deze activiteiten worden aangeboden werken zij wel met de toestellen. In de gymzaal wordt er nooit zonder toezicht van een pedagogisch medewerker gespeeld.

Op deze BSO is er ook gelegenheid voor huiswerkbegeleiding, dit wordt gegeven in het computer lokaal tegenover de BSO ruimte.

Beschrijving locatie buiten

De Rietakker school heeft een ruim speelplein. Op het plein bevinden zich:

- Korfbalmanden
- Tafeltennistafel
- Podium
- Speel/klimtoestel
- 3 klimrekken
- Zandbak
- Schommels
- Grasveldje
- Moestuin
- Schuur met speelmateriaal
- Betonnen buizen
- Speelauto van hout en metaal.

BSO De Rietakker maakt veel gebruik van de buitenruimte. Er is voor elke leeftijd wel iets aantrekkelijks. Voor de kleuters is er een speciaal kleutergedeelte. Op dit gedeelte bevindt zich de zandbak en de klimtoestellen.

Dagritme

Dagritme BSO 't Mereltje (ma/di/do)

14.30 uur	vergadering, geleid door Anne de Jong op GKW (Yvonne sluit aan). Louise en Miranda gaan aansluitend naar de eigen locatie om deze om te bouwen tot BSO ruimte.
Vanaf 15.15 uur	Kinderen komen vanuit de klas naar hun bso groep (volgens daglijsten i-pad). Alleen de kleuters worden bij hun klas opgehaald. Er is iets te drinken met wat te eten erbij. De medewerker besteed aandacht aan de dag van de kinderen en neemt de dagindeling met hen door. Als er kinderen zijn die het leuk vinden corvee te hebben die middag dan mogen zij de tafels afruimen, afwassen en de groente snack helpen bereiden.
15.45 uur	Even vrij buiten spelen, een frisse neus halen en de energie kwijt kunnen.
16.00 uur	Start van activiteit met eigen stamgroep en medewerkers. Elk groep (max 20 kinderen) krijgt samen met een pedagogisch medewerker een gerichte activiteit aan de hand van het Thema.
16.45 uur	De activiteit wordt afgerond. Wanneer alles is opgeruimd mag er tot 17.00 uur vrij gespeeld worden.
17.00 uur	Handen wassen en aan tafel. De kinderen vullen 1x per week hun flyer in terwijl de groente snack wordt klaar gemaakt en aansluitend eten we gezamenlijk (warm of een groente/fruit snack). We kijken terug op wat we deze middag gedaan hebben en schrijven een stukje voor op het informatiebord. (de oudste kinderen kunnen dit zelf).
17.30-18.30 uur	De medewerkers blijven bij hun eigen groepje en er mag vrij gespeeld worden/relaxen etc. Wanneer een medewerker haar groepje verlaat i.v.m. het rooster moet deze haar overdracht doen aan 2de medewerker van de groep. In de praktijk moet een ouder weten bij wie hij/zij terecht kan.

Hoe vangt 't Mereltje de BSO kinderen op tijdens het moment van een shuttle: Hoe vangt 't Mereltje de BSO kinderen op tijdens het moment van een shuttle:

De kinderen worden opgevangen op hun eigen groep. Indien er meerdere (minimaal 2) Ped. medewerkers werkzaam zijn op de groep, is de regel dat de helft van het personeel op de groep blijft en de helft van het BSO personeel ingezet kan worden voor een shuttle (naast de taxi en de externe chauffeurs).

Op het moment van een shuttle duurt dit max een half uur. De kinderen die op de groep blijven, blijven met hun vaste Ped. Medewerker achter.

Even later komt de andere BSO medewerkers terug van haar ronde(s).

Op het moment van een shuttle is de groepsgrootte dusdanig klein dat de vaste Ped. Medewerker die achter blijft verantwoord achter kan blijven.

Bij de plaatsingsbevestiging tekenen de ouders dat zij akkoord gaan met de wijze van opvang tijdens het moment van vervoer, zoals opgenomen in de algemene voorwaarden.

Huisregels

BSO De Rietakker heeft ook in samenspraak met de school huisregels opgesteld:

- De kinderen van de bovenbouw komen zelfstandig en direct na schooltijd naar de BSO toe. Ze blijven niet hangen in de school of op het schoolplein. Bij klassendienst geeft het kind dit van te voren aan bij de medewerker, zodat deze weet waar het kind blijft.
- In de school lopen we, buiten mag gerend worden.
- We praten gewoon met elkaar, er wordt niet gegild of geschreeuwd in de school.
- Een kind mag alleen met toestemming van een ouder mee met een vriendje spelen, dit moet bekend zijn bij de medewerkers.
- De kinderen van de midden- en bovenbouw nemen hun jassen en tassen mee, en stoppen dit niet in hun kluisje. Dit ivm het rondzwerven door de school, de medewerkers raken dan ook het overzicht kwijt over de kinderen. De tassen en jassen mogen op de kapstok worden gehangen beneden tegenover het BSO lokaal.
- Toiletgebruik voor de daarvoor bestemde toiletten. Dit houdt in: het (één) toiletblok meteen links om de hoek bij de BSO entree binnen. De grote toiletten.
- Als een kind naar buiten wil vraagt hij dit aan de medewerker en gaat nooit alleen. Alleen de kinderen waarvan de ouders een 'zelfstandigheid buitenspelen' formulier hebben ingevuld, mogen zelf naar buiten. Maar ook hier geldt natuurlijk eerst even aan de medewerker laten weten dat je naar buiten gaat.
- Bij het (lunch)brood eten nemen we eerst een boterham met hartig dan met zoet. Kinderen kunnen uit verschillend broodbeleg kiezen.
- De kinderen gaan niet zelfstandig op het grasveld. Dit vragen ze aan de medewerker. Eén van de medewerkers kan dan meegaan, om zo de kinderen in de gaten te houden.
- We gaan voorzichtig om met het buitenspeelgoed. Als er iets uit de schuur wordt gepakt, moet het ook weer teruggezet worden.
- Kinderen mogen enkel binnen de hekken van de school komen.
- De deurcode is uitsluitend voor de ouders bestemd.
- Als we buiten zijn en het kind wil naar binnen of moet naar de wc geeft het kind dit aan bij de medewerker.
- Het speelgoed waarmee het kind speelt, wordt na afloop weer netjes opgeruimd.

Algemene BSO regels

Van elkaar afblijven

Wat begint als een geintje,
een duw of een trap,
eindigt vaak met ruzie;
dat komt van zo'n grap.

Naar elkaar luisteren

Wil iemand jou iets zeggen,
luister daar dan naar,
Gaat het je vervelen,
zeg het dan tegen hem/ haar.

We pesten niet!

Je beseft niet goed,
Wat je de ander aandoet.

Iedereen hoort erbij, niet buiten sluiten

Ik mag niet meedoen,
dat is niet fijn.
Hoe meer zielen,
Hoe meer gein.

Samen

Met schelden, liegen, uitlachen,
slaan of schoppen,
Gaat de goede sfeer naar
de knoppen.

Let op je taalgebruik

Gewoon praten is oké,
Maar schreeuwen of grove taal
NEE!

Wij zijn er voor de kinderen en samen met de kinderen maken we er een leuke en gezellige BSO middag van.
Gebaseerd op wederzijdse betrokkenheid, vertrouwen en respect.

Verder worden de algemene BSO Stormvogel protocollen en beleid nageleefd, zoals bijv. het hygiëne beleid en het beleid omtrent bereiding en opslag van voedsel.

Wennen

Wij besteden extra aandacht aan de kinderen die voor het eerst bij de BSO komen om ze zo goed mogelijk te leren kennen.

Op BSO De Rietakker komen nieuwe kinderen eerst een middag wennen.

Wij krijgen ruim van te voren van de afdeling planning gegevens als er een nieuw kind komt op de BSO. Naar aanleiding van deze gegevens, neemt de pedagogische medewerker telefonische contact op met de ouder van het kind om een wenmiddag in te plannen. Bij een wenmiddag is het de bedoeling dat de ouder het kind zelf op de BSO komt brengen. Daarna mag de ouder afscheid nemen van het kind. Doel hiervan is om het kind kennis te laten maken en kan laten wennen aan de omgeving. De wenmiddag duurt twee a drie uur.

Met de ouders wordt vooraf een intakegesprek gevoerd. In dit gesprek kunnen ouders al hun vragen kwijt over de BSO en de pedagogische medewerkster kan zo vragen stellen over het kind om een indruk te krijgen. Ook krijgen ouder en kind een rondleiding op de BSO.

Afmelden/spelen bij vriendjes

Bij het afmelden van het kind zijn een paar afspraken belangrijk:

- Bij ziekte horen wij dit graag van te voren. Het liefst voor 9 uur bellen, en sowieso voordat de school uit is. Dit voorkomt ongemakken als we het kind uit de klas willen halen.
- Als een kind bij een vriendje gaat spelen willen we dit ook graag ruim van te voren weten. Belangrijk hierbij is dat we toestemming moeten hebben van ouders dat een kind mag gaan spelen. Als we niks hebben gehoord van een ouders, geven wij het kind niet mee om te gaan spelen en gaat het kind mee naar de BSO. Het kind mag niet onderling afspreken met een vriendje.
- Voor het afmelden van het kind kunnen de ouders terecht op het ouderportaal. Een andere optie is bellen naar de locatie Groenekanseweg KOV. De assistent leidinggevende geeft de afmeldingen dan later door aan de pedagogische medewerker van de BSO. Maar voorkeur heeft het digitaal afmelden.

Ophalen van derden

Het kan voorkomen dat het kind wordt opgehaald door bijv. : opa, oma, oppas, buurvrouw etc. Dit is natuurlijk geen probleem. Wel belangrijk is dat ook hierover de ouders de medewerkers van te voren informeert. Als ouders toestemming geven dat iemand anders, een 'derde' hun kind mag ophalen geven wij het kind mee. Als wij niet geïnformeerd zijn, mogen wij het kind niet meegeven en bellen wij de ouders voor toestemming. Alleen als we deze toestemming hebben, zullen wij het kind mee laten gaan.

Belangrijk is ook dat de persoon die het kind komt ophalen (indien dit voor het eerst is) een geldige legitimatie bij zich heeft. De pedagogische medewerker maakt op de BSO een kopie hiervan en dit wordt bewaard bij de kind gegevens, tezamen met het formulier 'ophalen door derden'. Hierop wordt getekend voor overdracht van het kind. Als dezelfde persoon nog een keer komt hoeft hij/zij geen legitimatie meer te tonen, maar alleen een handtekening te zetten voor overdracht van het kind. Wel moeten wij altijd geïnformeerd worden indien iemand anders het kind komt ophalen, dit blijft.

Ruilen/extra dagen

Ruilen

Er mag in overleg en o.b.v. beschikbaarheid geruild worden. De ruiling moet wel binnen twee weken plaats vinden en dient via het ouderportaal te worden aangevraagd. De locatiemanager zal kijken of het mogelijk is. De ouder krijgt altijd een bevestiging of afkeuring digitaal toegezonden. We houden hierbij rekening met de groeps grootte en kind-leidster ratio.

Extra dagen

Een extra dag kan aangevraagd worden via het ouderportaal. Wanneer de groeps grootte en kind-leidster ratio het toelaat mag een kind altijd extra komen. De ouder krijgt altijd een bevestiging of afkeuring digitaal toegezonden. Bij extra opvang wordt wel een extra dagdeel gerekend.

Activiteitsaanbod

BSO De Rietakker heeft een gevarieerd activiteiten aanbod. Zo heeft BSO De Rietakker ook bepaalde accenten die de BSO eigen maakt. Het thema van de BSO Rietakker heeft als uitgangspunt **Theater en muziek BSO**. De BSO ruimte heeft een ruim podium, waarop de kinderen vaak optredens en voorstellingen verkondigen. Er wordt veel gebruik van gemaakt door de kinderen en vaak geven de kinderen een showtje weg voor de ouders.

Dagelijkse terugkerende activiteiten bij BSO Rietakker zijn:

- Sport en spel activiteiten o.a. met CIOS studenten
- Optredens en uitvoeringen organiseren
- 8 plus activiteiten
- Knutsel activiteiten
- Seizoensgebonden en vakantie thema gebonden activiteiten.

8 plus beleid

Bij BSO Rietakker willen we extra aandacht besteden aan de 8 plus kinderen. We willen voor deze leeftijdsgroep nog meer uitdaging bieden. Ook willen we daarmee de vrijheid en zelfstandigheid vergroten. Door activiteiten te bedenken die bij hun leeftijd past, willen we het nog aantrekkelijker maken. Er is een speciaal 8 plus beleid opgesteld voor deze doelgroep. Ouders kunnen het 8 plus beleid ter inzage zien bij de pedagogische medewerkers van de BSO. Ook heeft deze leeftijdsgroep inspraak op bijv. activiteiten die ze leuk vinden, materiaal dat moet worden aangeschaft, mogen ze met hun eigen ideeën en plannen komen, en worden ze nauw betrokken bij het programma.

Daarnaast heeft BSO De Rietakker een eigen 8 plus plan met activiteiten aanbod opgesteld waarmee we met de kinderen aan het werk gaan. De activiteiten hebben alles te maken met de BSO accenten: **Theater en muziek BSO**. Ook kunnen de 8 plus kinderen naar behoeften huiswerk maken. Wij vinden het belangrijk dat daar een ruimte voor is waar ze dat in alle rust kunnen doen.

In de computerruimte kunnen de kinderen rustig hun huiswerk maken en worden zij niet gestoord door de anderen.

Schoolvakanties

Uiteraard heeft de BSO in de schoolvakanties ook een gevarieerd activiteiten aanbod.

Er wordt in de vakanties altijd gewerkt met een thema. Hierbij worden door de medewerkers passende activiteiten verzonden. De ouders krijgen zes weken van tevoren het vakantieprogramma via de web mail toegestuurd. Zij kunnen hun kind dan tot 3 weken van tevoren aanmelden voor de vakantie BSO. Daarna is plaatsing op basis van beschikbaarheid. Ook worden er in de vakanties leuke en educatieve uitstapjes ondernomen.

BSO Stormvogel biedt opvang tijdens alle schoolvakanties. We proberen zoveel mogelijk de vaste pedagogisch medewerker in te zetten, als we het totaal overzicht hebben, van welke kinderen er komen. De kinderen worden ingedeeld in twee groepen. 4-8 en 8-12 jaar. Onze activiteiten zijn aangepast op de leeftijd van de kinderen.

In de schoolvakanties zit BSO De Rietakker op de locatie Boerderij en kan het kind daar worden gebracht en opgehaald. Dit wordt duidelijk gecommuniceerd van te voren in de webmail.

Calamiteiten

BSO Rietakker heeft bij calamiteiten een ontruimingsplan. Deze hangt op de BSO. Ouders kunnen deze inzien. Er is elke dag een bedrijfshulpverlener (BHV) aanwezig.

We hebben minimaal twee keer per jaar een brandoefening met de kinderen, zodat wij allen geroutineerd raken met de te ondernemen handelingen.

Pedagogische medewerkers

BSO Rietakker heeft vaste en gediplomeerde pedagogische medewerkers werken op de groep. Dit zijn vertrouwde gezichten voor de kinderen. De pedagogische medewerkers bouwen een vertrouwensband op met de kind, waardoor het kind zich veilig en vertrouwd voelt.

Incidenteel wordt er gewerkt met uitzendkrachten, maar enkel ter aanvulling van een veilig en vertrouwd gezicht. Als de vaste medewerker afwezig is, wordt in eerste instantie geprobeerd dit intern op te lossen, met pedagogische medewerker uit het vaste team. Evt. wordt een medewerker van een nevenlocatie ingezet.

Kind-leidster ratio : De kind-leidster ratio van een groep BSO kinderen is als volgt:

- 1 leidster op 10 kinderen (bij een groep van 4 t/m 12 jaar)
- 2 leidsters op 20 kinderen (bij een groep van 4 t/m 12 jaar)
- Bij meer kinderen wordt er een extra pedagogische medewerkers ingezet en wordt de groep opgesplitst.

Gesprekken met ouders

BSO Rietakker voert de volgende gesprekken met de ouders:

- **10 minuten gesprekken** (1 keer per jaar) In dit oudergesprek schetsen we een algemeen beeld over hoe het kind zich het afgelopen jaar heeft ontwikkeld op de BSO.
- **Intake gesprekken** : Bij het aanmelden van een nieuwe kind hebben wij een kennismaking gesprek met de ouder en het kind.
- **Gesprekken met orthopedagoog:** Tijdens de 10 minuten gesprekken kunnen de ouders een beroep doen op een bij ons aangesloten orthopedagoog. Bij haar kunnen de ouders vrijblijvend advies inwinnen en in alle rust met haar van gedachte wisselen. Wij vragen de ouders hiervoor een bijdrage van €25,-. Mochten ouders behoefte hebben aan een vervolgesprek dan komen de kosten wel volledig voor eigen rekening. Ouders kunnen bij de locatiemanager een afspraak inplannen of advies vragen.

Beleidsstukken/verslagen

BSO Stormvogel heeft een aantal beleidsstukken en verslagen opgesteld. Deze kunnen ouders bij de pedagogische medewerkers van de BSO inzien of op de website www.mereltje.nl.

Het gaat hier om de volgende beleidsstukken/verslagen:

- TV kijken beleid
- WII beleid (computerspelletjes)
- Veilig vervoeren beleid
- Seksualiteit beleid : Jij bent anders dan ik...
- Ziektebeleid
- Beleid bij scheiding
- Veiligheidsverslag BSO
- Gezondheidsverslag BSO
- Protocol vermoeden kindermishandeling
- Gezondheid risico's RIVM

Uitleg Dalton onderwijs in een Notendop (Jan Buis Directeur):

De eerste opdracht aan elke basisschool is het geven van onderwijs gericht op een zo hoog mogelijke opbrengst ten aanzien van het verwerven van vaardigheden en kennis binnen de specifieke mogelijkheden van elke leerling. Dit vanuit de grondgedachte dat leren een natuurlijke behoefte is.

De Rietakker vindt in het gedachtegoed van Helen Parkhurst, de oprichtster van de eerste Daltonschool, de basis voor het handelen van leerkrachten en leerlingen vanuit zes kernwaarden: verantwoordelijkheid, samenwerking, zelfstandigheid, reflectie, doelmatigheid/effectiviteit en borging. Dit zijn principes die in ieder schoolplan voor zullen komen. Echter als Daltonschool toets je telkens je handelen aan deze zes kernwaarden, omdat dit de basis is van onze visie.

Wanneer dit handelen consequent wordt toegepast maakt dit kinderen proactief en zorgt het voor een positief zelfbeeld. De leerlingen merken dat ze invloed kunnen uitoefenen op situaties. Het maakt dat er een intrinsieke motivatie ontstaat, waardoor taakgerichtheid niet afhankelijk is van het toezicht van de leerkracht. Door een schoolbrede structuur aan te bieden met o.a. verkeerslichten leren de kinderen omgaan met uitgestelde aandacht. Dit is zeer waardevol. Wanneer een vraag niet direct beantwoord kan worden door de leerkracht of een medeleerling, kiezen leerlingen ervoor om met ander werk verder te gaan. Dit betekent dat ze efficiënt met hun tijd omgaan en niet blijven hangen in een probleem.

Uiteraard blijft de leerkracht eindverantwoordelijk voor de leerlingen. Het is de kunst om te begeleiden waar het kan en te leiden wanneer het moet. Dit betekent dat er veel structuur geboden wordt, om de kinderen een veilige leeromgeving te kunnen bieden.

Ik nodig iedereen uit om eens te komen kijken wanneer deze gedachte inspireert en u benieuwd bent hoe dit in de praktijk wordt vormgegeven.

Uitleg Dalton onderwijs (Algemeen):

Waar komt Dalton onderwijs vandaan?

De grondlegger van ons huidige Daltononderwijs is Helen Parkhurst (1887-1973). Zij gaf les vanaf 1905-1913 op verschillende lagere scholen. Op het platteland kwam zij in de situatie terecht waar zij als enige leerkracht les moest geven aan veertig leerlingen, die verdeeld waren over acht kleine klassen met de leeftijden 8 tot 16 jaar. Zij voerde een individuele benadering in, waarbij de leerlingen zelf keuzes maken en samenwerken met elkaar en met de onderwijzer. Dit was niet alleen een praktische overweging maar kwam ook voort uit haar eigen visie die mede gevormd is door haar eigen ervaringen binnen het onderwijs en haar inspirator John Dewey (1859-1952.)

In Nederland opende in 1928 de eerste Daltonschool haar deuren.

Sinds 1997 is de school erkend als Daltonschool. Voor ons is Daltononderwijs één van de manieren om onderwijs zo goed mogelijk vorm te geven. Kinderen de kans te geven waar ze recht op hebben, namelijk zich zo goed mogelijk te ontwikkelen.

Het Daltononderwijs is gebaseerd op de ideeën van Helen Parkhurst (1887-1973), die haar visie op het onderwijs in de plaats Dalton in de Verenigde Staten in de praktijk bracht. Het Daltononderwijs dankt haar naam aan dit plaatsje.

Richtinggevende principes van het Daltononderwijs zijn vrijheid in gebondenheid, samenwerking en zelfstandigheid.

Deze drie principes kunnen niet los van elkaar worden gezien, ze staan altijd met elkaar in verband. Bovendien corresponderen deze drie principes met drie wezenskenmerken van de mens: zijn vrijheid, zijn creativiteit en de mens als een individu – in - gemeenschap.

Missie

We willen als Daltonschool alle kinderen ontwikkelingskansen bieden op motorisch, emotioneel, sociaal, cognitief en moreel gebied; onze kinderen kansen geven om hun leef - en belevingswereld te verkennen en uit te breiden. Onze kinderen krijgen kansen kennis en vaardigheden te verwerven en toe te passen. Allemaal zaken die van belang zijn voor de oriëntatie van kinderen op de zich voor hen steeds uitbreidende wereld. De Daltonpijlers geven richting aan, maar bepalen niet alles. Dit betekent dat elke Daltonschool er anders uitziet. Een ander gebouw, andere mensen, een andere wijk en andere methoden. Iedere Daltonschool werkt de drie uitgangspunten uit op een manier die in haar situatie past.

Om de drie pijlers te realiseren, werken met een taak voor de kinderen. Hierin zit een opbouwende lijn. De kinderen leren door aan de afgesproken taak te werken wat verantwoordelijkheid (vrijheid) betekent. Het kind kan het werk doen waarin hij opgaat op het tijdstip dat het zelf kiest. En wie uit interesse werkt, werkt beter. De kinderen leren zelfstandig aan de taak te werken, ze hebben een duidelijk doel voor ogen. De kinderen leren door aan de taak te werken ook samen met anderen te werken en rekening te houden met anderen. Het kind draagt de verantwoordelijkheid en zal zich, wanneer de taak lukt, succesvol voelen, het zal merken dat inspanning een goed gevoel geeft. Deze ervaring van zelfstandig leren werken, je eigen weg leren zoeken is belangrijk om je eigen leven te kunnen bepalen.

Uitwerking Daltononderwijs

Ons onderwijs is zoals gemeld gebaseerd op de uitgangspunten van het Daltononderwijs. Buiten een fors leerpakket willen wij onze leerlingen zoveel mogelijk de voordelen van het Daltononderwijs meegeven.

Dat betekent dat we extra zorg besteden aan drie aspecten:

- het zelfstandig werken,
- het zoveel mogelijk dragen van eigen verantwoordelijkheden
- het goed kunnen samen werken met anderen.

Opvoeden uit een boekje is onmogelijk. Onderwijs en opvoeding krijgen iedere keer vorm in de ontmoeting tussen mensen. Overgedragen ervaringen horen tot de uitgangspunten van het Daltononderwijs.

Onze Daltonschool geeft kinderen de gelegenheid om te werken met de drie Daltonpijlers. Het systeem van weektaken is een middel om de drie bovengenoemde principes te verwezenlijken.

Kind en leerkracht moeten voor hun plezier aan het werk zijn. Zo sluit het leven in de school aan bij het leven buiten de school. Voor leerlingen, ouders en leerkrachten betekent het dat ze zich bewust moeten worden van dat proces.

Vanuit de Daltonvisie kan er makkelijker onderwijs op maat geleverd worden.

Bij het zelfstandig werken ontstaat vanzelf de mogelijkheid en de ruimte om veel aandacht te geven aan de individuele leerling.

Daardoor kunnen leerlingen, die meer aan kunnen, snel begeleiding krijgen en aan extra taken werken. De zwakkere leerling kan op die manier meer aandacht krijgen.

Ook kan er makkelijker gewerkt worden met een aangepast programma voor alle leerlingen, die dat nodig hebben.

Zo zorgen wij ervoor, dat kinderen een ononderbroken ontwikkeling door kunnen maken.

Wij vinden dat de school een warme, veilige uitstraling moet hebben. Er moet prettig en goed gewerkt kunnen worden.

Wij hebben uiteraard een school gebonden visie op het Daltonconcept ontwikkeld.

Voor alle leerlingen een extra uitdaging; "Eigen leren"

In ons Daltonconcept kunt u lezen, dat wij voor leerlingen keuzewerk buiten het gewone werk hebben. Dit extra leertraject zijn we momenteel vorm aan het geven door de kinderen vooral laten werken aan hun eigen leerlijnen. In eerste instantie noemden wij dat "autonoom leren", omdat wij vinden, dat je uit moet gaan van de autonomie van de individuele leerling.

Op verzoek van de leerlingen hanteren wij de term "eigen leren".

Visie

Volgens Helen Parkhurst moet het onderwijs de sociale opvoeding van kinderen waarborgen. Grondprincipes daarbij zijn vrijheid en samenwerking. De Nederlandse Daltonvereniging heeft daar het derde principe zelfstandigheid aan toegevoegd. Hieronder leest u op welke wijze wij vorm geven aan de Daltonpijlers en de werkwijze in de praktijk in de klas.

Vrijheid

Op Rijnsweerd leren kinderen door zelfstandig te werken, kennis en ervaring op te doen. Vrijheid is noodzakelijk om eigen keuzes te kunnen maken, een eigen wegen te vinden. Maar vrijheid betekent niet dat alles zomaar kan en mag. *'De ideale vrijheid is geen vrijblijvendheid en nog minder is het ongedisciplineerdheid. Het kind dat maar doet waar het zin in heeft, is niet vrij. Integendeel, het wordt een slaaf van slechte gewoontes, egoïstisch en ongeschikt voor een leven met anderen'*, zei pedagoge Helen Parkhurst al in 1922. De leerkracht biedt ieder kind kaders om vrijheid binnen grenzen te kunnen leren hanteren. Om kinderen vrij te laten zijn en keuzes als eigen te laten ervaren, worden dus eisen aan de leerlingen gesteld.

Vrijheid betekent ook het kunnen omgaan met verantwoordelijkheid. Uitgangspunt is het vertrouwen in de eigen kracht van ieder kind. Docent en leerling maken samen afspraken over de leerstof. De leerling schat zelf in wat het nodig heeft om een taak te kunnen doen en in hoeveel tijd. Achteraf legt het verantwoording af aan de leerkracht. Dit wordt vormgegeven door de taak. Hier beginnen de kinderen mee te werken in de kleutergroepen en hierin zit een opbouwende lijn door tot in groep 8. Bij kleuters gaat het om kleine, overzichtelijke taken die ze zelfstandig uitvoeren. Naarmate kinderen zich verder ontwikkelen, worden taken omvangrijker en complexer. De inhoud van de leerstof wordt grotendeels bepaald door de leerkracht. Kinderen krijgen ook vrijheid binnen hun taak om zelf taken te bedenken. We noemen dit *Eigen keuze*. Dit bestaat o.a. uit keuzewerk, eigen leren, Top Ondernemers of extra oefenen. Leerlingen worden zoveel mogelijk betrokken bij hun eigen leerproces zodat zij hier zelf eigenaar van worden.

Vrijheid:

Kinderen mogen zelf kiezen

Gebondenheid:

Afstemming met de leerkracht.

(dit betekent dat er duidelijke regels zijn in de school en in de groep en dat er overleg plaats vindt tussen leerlingen en leerkrachten)

Hieronder staan de kaders beschreven waarin kinderen vrij zijn met de vertaalslag naar onze praktijk. Binnen deze kaders vindt altijd afstemming plaats met de leerkracht.

De kinderen zijn vrij om te kiezen in:

- Volgorde werk

Kinderen bepalen dagelijks met welk vak ze willen beginnen. Dit hoeft niet het eerste vak van de planning te zijn. Ook krijgen ze de vrijheid om vakken op te delen bijvoorbeeld wanneer het gaat om een grote taak of wanneer er samenwerking is gepland.

- Werkplekken

Kinderen zijn vrij om een werkplek uit te kiezen die het beste past bij de taak waar ze mee bezig zijn. Dit zijn de verschillende ruimtes binnen de school, maar ook in de klas. Ze hoeven niet perse aan hun eigen tafel te werken.

- Samenwerken: Kinderen bepalen mede zelf welke vakken ze samen doen, dit gebeurt in overleg met de leerkracht. Dit overleg kan samen met de klas zijn of op individuele basis. Naast het maatjeswerk en groepjeswerk is er vrijheid om van elkaars kwaliteiten gebruik te maken en zelf te kiezen met wie er wordt samengewerkt. Dit kan binnen de eigen groep zijn, maar kan ook groep overstijgend zijn.

- Spullen pakken

Kinderen weten waar de materialen die ze nodig hebben om hun taken uit te voeren liggen en zijn vrij om deze zelf te pakken. Als bijvoorbeeld hun schrift vol is, weten ze waar de lege schriften liggen en pakken een nieuw schrift.

- Plannen (dag-/ weektaak)

Kinderen bepalen zelf hoe zij hun dag-/weektaak inplannen. Zij verdelen zelf hun werk over de dag of week.

- Instructie¹

¹ Dit geldt voor vakken waarvoor geen verplichte instructie of toelichting is voor de hele klas betreffende nieuwe leerstof of noodzakelijke herhaling.

Kinderen bepalen aan de hand van het voorbereiden of ze instructie nodig hebben. Is dit niet het geval hoeven ze de instructie niet te volgen. Als de stof niet duidelijk is na de instructie kunnen ze meedoen met verlengde instructie. Het kan zijn dat ze liever door een ander kind geholpen worden. Ze zijn vrij om te kiezen wie hen instructie geeft.

- Werkduur

Wanneer een kind klaar is met een taak, mag het meteen doorgaan met een andere taak die zelfstandig kan worden uitgevoerd.

- Eigen eisen stellen

Kinderen weten goed wat ze van zichzelf kunnen verwachten. Ze stellen eigen eisen aan hun werk. Ze leggen verantwoording af aan zichzelf. Op het takenformulier staat een vakje waarin ze hun eigen beoordeling noteren. Dit kan worden doorgetrokken bij bijvoorbeeld een creatieve opdracht waar ze zichzelf een beoordeling geven voor het resultaat.

- Hulpmateriaal

Wanneer kinderen niet uit hun taak komen met de materialen die worden aangeboden, is het kind vrij om andere hulpmiddelen te gebruiken. Voorwaarde is wel dat kinderen weten wat ze kunnen gebruiken.

- Verwerking leerstof

Het ene kind heeft meer tijd nodig om zich leerstof eigen te maken dan het andere kind. Daarnaast hebben kinderen verschillende leerstijlen. Hier kan in gedifferentieerd worden. Zo kan er bijvoorbeeld een spelletje gespeeld worden om de tafels te leren in plaats van de tafels in te stampen.

- Eigen keuze. De taak wordt voor het grootste gedeelte opgevuld door taken die door de leerkracht zijn bepaald. Kinderen zijn daarnaast vrij om zelf een taak te bedenken. Deze taak wordt genoteerd op de dag-/weektaak.

Eigen keuze wordt onderverdeeld in 4 opties:

Keuzewerk (er ligt aanbod per vakgebied geselecteerd door de leerkracht, waar kinderen uit kunnen kiezen)

Eigen idee (dit kan eigen leren zijn, maar ook zelf een taak bedenken)

Topondernemers (kinderen zijn vrij om zelf een kaart buiten het thema van de klas te kiezen of zelf een kaart te ontwerpen)

Extra oefenen (kinderen geven zelf aan dat ze bepaalde stof willen herhalen omdat zij dit niet beheersen)

Samenwerken

Onze school vindt de manier waarop leerkrachten, kinderen en ouders met elkaar omgaan, bepalend voor de sfeer in de school. De leerkrachten proberen door hun manier van handelen de kinderen het vertrouwen te geven dat iedereen in de groep gelijke rechten en gelijke plichten heeft. Het Daltonprincipe van samenwerking en samenwerkend leren vormt hiervoor de basis. Leerkrachten en kinderen leren elkaar in verscheidenheid te accepteren, te respecteren en te waarderen. Omgaan met elkaar betekent je open te willen stellen voor een ander. Onze manier van omgaan met elkaar op school is gebaseerd op onderling vertrouwen en gelijkwaardigheid.

In dit kader hechten we veel waarde aan het samenwerken, het samenwerkend leren.

Onze school onderscheidt bij het samenwerkend leren (leren van en met elkaar) verschillende soorten werkvormen;

1. coöperatieve groepen (samen - samen)
2. hulpgroepen (samen - alleen)
3. tutorgroepen
4. mentorgroepen

Bij coöperatieve groepen krijgen leerlingen de opdracht gezamenlijk in tweetallen of in groepjes, een bepaalde taak uit te voeren. De kinderen zijn cognitief verantwoordelijk voor elkaar. Het eindproduct is voor hen hetzelfde. Dit ontstaat door veel overleg en compromissen sluiten.

Bij hulpgroepen krijgen kinderen de opdracht een taak individueel uit te voeren, waarbij aan een medeleerling uitleg gevraagd kan worden als er iets niet wordt begrepen. De leerkrachten moedigen dit aan met de nadruk op de effectiviteit van de hulp. Kinderen wordt geleerd een oplossingsmethode aan te reiken, niet het geven van de antwoorden. Het samenwerken in de laatstgenoemde onderwijssituatie beperkt zich vaak tot: ieder werkt voor zich aan de eigen taak. De leerling probeert doorgaans de medeleerling niet te storen en biedt waar nodig een helpende hand. Het elkaar niet proberen te storen is in zo'n situatie een hoge vorm van samenwerken. Samenwerken staat dan qua sfeer tegenover competitie, concurrentie en rivaliteit (het niet van elkaar afkijken). Bij tutorgroepen krijgen de leerlingen de opdracht elkaar te helpen bij een specifieke taak. Bij tutorgroepen wordt er door leerlingen uit verschillende leerjaren een groep gevormd, waarbij de oudere kinderen tutor zijn en de jongere kinderen helpen. Bijvoorbeeld het samen lezen met de groepen 3 en 7. Bij mentorgroepen wordt er binnen de (parallel)klas een groep gevormd aan de hand van een specifiek talent of probleem van een leerling. Hiermee gaat de groep aan het werk. Zo kan het zijn dat een leerling heel goed is in naaien en dit aan een groepje leert of dat een leerling veel moeite heeft met cijferen en uitleg krijgt van andere leerling. De hulpgevendende leerling is in beide gevallen de mentor. De leerlingen krijgen op deze manier een goed beeld van hun eigen talenten, want iedereen is wel ergens goed in, ook al vind je sommige dingen moeilijk.

Zelfstandigheid

Op Daltonschool Rijnsweerd willen we kinderen vormen tot volwassenen die zelfstandig kunnen denken en handelen. Daarvoor is nodig dat de leerlingen leren hoe je informatie vergaart, hoe je zaken op waarde kunt schatten en hoe je keuzes maakt. Ieder kind heeft recht op optimale kansen om zichzelf te ontwikkelen. Om dit te realiseren moeten de leerlingen eerst leren zelfstandig te werken. De leerkracht moet het vertrouwen hebben in het vermogen van kinderen om zelf problemen op te lossen en de durf hebben om iets aan de kinderen over te laten, zodat kinderen kunnen leren zelfstandig te zijn. Ook dit draagt bij aan het eigenaarschap van de leerling.

Zelfstandigheid betekent bij Dalton dat leerlingen zelf oplossingsmethoden moeten zoeken, zelf problemen moeten oplossen en opdrachten uitvoeren. Zelfstandig werken komt sterk tegemoet aan de motivatie van leerlingen. Leerlingen willen graag zelf actief bezig zijn.

Zelfstandigheid is tevens een belangrijke didactisch - organisatorische factor. De leerkracht heeft meer tijd om juist die leerlingen die dit nodig hebben, gerichte hulp en begeleiding te bieden. Zelfstandig werken wordt op deze manier een instrument voor de leerkracht om differentiatie en individualisering mogelijk te maken. Uiteraard zit ook hierin een doorgaande lijn van groep 1 tot en met 8.

Uitgestelde aandacht

Om de zelfstandigheid te bevorderen en tegelijkertijd de gelegenheid voor de leerkracht te creëren, om aan zorgleerlingen een stuk extra hulp en begeleiding te geven, wordt gebruik gemaakt van uitgestelde aandacht. Door middel van een symbool wordt duidelijk gemaakt aan de leerlingen dat de leerkracht niet aanspreekbaar is. De kinderen moeten zelfstandig verder werken en afhankelijk van de taak wel of niet samenwerken. De kinderen kunnen wel elkaar helpen en als ze er toch niet uitkomen, slaan ze de desbetreffende opdracht even over. Wanneer het symbool aangeeft dat de tijd van uitgestelde aandacht voorbij is, kan de leerkracht de kinderen weer helpen. De duur van de uitgestelde aandacht per keer, is bij de kleuters een paar minuten en dit wordt uitgebouwd tot bijna een half uur in de bovenbouw.

Zelfcorrectie en vergelijken

Zelfcorrectie is een essentieel aspect van ons Daltononderwijs. Wij laten kinderen al vroeg oefenen in het nakijken van eigen werk. Bij vakken die niet zo taal-/spellinggevoelig zijn kunnen de leerlingen gebruik maken van antwoordenboekjes. Het is een goede manier om kinderen echte verantwoordelijkheid te geven. Bij de evaluatie laten we de kinderen (ter controle) verslag doen van het nakijken. Bij een bepaald aantal fouten gaan de kinderen naar de leerkracht om dit te bespreken, waarbij ze zelf uitleg geven over wat ze fout hebben gedaan.

Spellinggevoelige opdrachten worden door de leerkracht zelf nagekeken, maar om ook hierbij de leerlingen verantwoordelijkheid te geven, hebben we het vergelijken geïntroduceerd. Na afloop van bijvoorbeeld een spellingsopdracht wordt het gemaakte werk door het tweetal samen vergeleken. De schriften worden naast elkaar gelegd en woord voor woord, zin voor zin, wordt samen bekeken. Zijn er verschillen dan wordt samen gezocht naar de juiste oplossing en ook wordt de kinderen geleerd het waarom daarvan aan elkaar uit te leggen (denk hierbij vooral aan de spellingsregels).

Op deze manier kunnen kinderen elkaar verwoorden wat ze weten, een uitstekende manier om met spellinggevoelig materiaal om te gaan en dingen van elkaar te leren.

Na het vergelijken worden de schriften door het tweetal samen ingeleverd, waarna de leerkracht alsnog ter extra controle het gemaakte bekijkt. En geloof ons, er worden niet veel fouten meer gevonden.

Daltonhulpmiddelen

Daltonhulpmiddelen hebben het doel ons Daltononderwijs te versterken en inzichtelijker te maken voor zowel de leerlingen als de leerkrachten. Het belangrijkste hulpmiddel is de taak. Hoe we hiermee werken is al aangegeven in 'Uitgangspunten: Daltononderwijs'.

Daarnaast werken we met de volgende hulpmiddelen:

Dagritmekaarten In elke groep wordt er met de dagritmekaarten gewerkt. De leerlingen weten zo precies wat er die dag gaat gebeuren. Dit betekent dat je de volgorde van activiteiten van de dag weergeeft.

Let hierbij op dat je specifiek bent, bijvoorbeeld dat je bij de instructie aangeeft van welk vak je instructie gaat geven. Er worden geen tijden bij de kaarten opgeschreven, het dagritme geeft namelijk al aan op welke momenten de leerlingen kunnen werken.

Kaarten voor het werken buiten de klas

Dit geldt alleen voor de groepen 3 t/m 8, omdat de groepen 1/2 met het noppenbord werken.

Op het bord komen kaarten die de werkplekken buiten de klas aanduiden. Dit zijn: Gang, topondernemerslokaal en handvaardigheidslokaal.

De leerlingen krijgen een eigen naamkaartje die ze vervolgens achter de werkplek kunnen zetten, zodat iedereen weet waar iedereen is.

Wanneer de leerlingen weer terug in de klas zijn, hangen ze hun kaartje weer terug.

Werkplekken op de gang

Op de gang zijn plekken om alleen te werken en plekken om samen te werken.

Deze worden aangeduid met een kaartje, dit kan aangegeven worden op de tafel of op de muur bij de desbetreffende werkplek. Vragenblokjes / niet storenblokjes (groep 3 t/m 8)

Als de leerlingen een vraag hebben leggen ze hun vragenblokjes neer en gaan totdat ze hulp krijgen verder met wat anders. De rode kant van het blokje betekent dat het kind niet gestoord wil worden door andere leerlingen tijdens het werk.

Dag kleurenstrook

Elke groep heeft in het lokaal de Dag kleurenstrook opgehangen. Hier wordt met een knijper aangegeven welke dag het vandaag is. Dit leert kinderen in welke kleur de taak moet worden afgekleurd.

Toekomst

Om ons onderwijs nog verder te verbeteren en weer een geheel gedragen visie van ons Daltononderwijs te creëren is er besloten in de jaren 2010/2011 en 2011/2012 met het gehele team een Daltonschioling te volgen. Dit levert voor elke leerkracht veel op. Je staat weer even stil bij de filosofie van Daltononderwijs en wordt hier weer enthousiast voor. Het geeft weer het besef van waarom we de dingen doen, zoals we die doen en verrijkt onze blik in hoe het eventueel beter zou kunnen.

De producten die de scholing opleveren, geven ons veel informatie over hoe onze school functioneert met betrekking tot de Daltonwerkwijze en wat de wensen zijn van leerkrachten en leerlingen. Met elkaar bepalen we welke aspecten op de korte termijn belangrijk zijn om aandacht aan te geven en waar we op de lange termijn aan gaan werken.

Het is de bedoeling dat we voor alle aspecten met betrekking tot de Daltonwerkwijze een doorgaande lijn creëren en hier schoolbreed afspraken aan koppelen. Een tweetal eerste stappen zijn hierin gemaakt en die hebben opgeleverd dat er nu een duidelijke lijn is in de taken van de leerlingen en in het aspect uitgestelde aandacht.

Daarnaast is er een doorgaande lijn ontwikkeld betreft de pijler vrijheid, zie kopje vrijheid. Voor het schooljaar 2012/2013 staat het ontwikkelen van een doorgaande lijn samenwerken en zelfstandigheid op het programma.